

Havuzlar İçin ÖNLEM ALIN!

Yaz aylarında, özellikle park ve bahçelerdeki süs havuzlarında, havuzu bulunan binalarda ya da havuz işleten tesislerde elektrik kaynaklı kazaların sayısı artış göstermektedir. Elektrik çarpması sonucunda ölümlere neden olan kazalar, büyük ölçüde yeterli önlem alınmaması ve elektrik tesisatlarının denetlenmemesinden kaynaklanmaktadır. 20 Nisan 2025 tarihinde, Kırklareli’nde bir çay bahçesinde süs havuzuna düşen 5 yaşındaki çocuk ve onu kurtarmaya çalışan üç kişi elektrik akımına kapılarak yaralandı. Elbette kazaya ilişkin detaylar bilirkişi incelemesi sonucu ortaya çıkacaktır ancak içinde süs havuzu bulunan bu tesiste iyi projelendirilmiş, kontrolden geçmiş, kontrol sonrası eksikleri giderilmiş bir elektrik tesisatı olsaydı, olası insan hatalarına rağmen bu kazanın önlenebileceğini vurgulamamız gerekir.

Özellikle çocukların serinlemek için tercih ettiği ve belediyelerin sorumluluğunda olan süs havuzlarında yaşanan elektrik çarpmaları, her yıl onlarca küçük çocuğun hayatına mal olmaktadır. Çocukların, yaşanabilecek olası tehlikelerden habersiz bir şekilde eğlence veya serinleme amacıyla sıklıkla girdikleri süs havuzları, şu anki hâliyle can güvenliği açısından önemli riskleri içerisinde barındırmaktadır.

Uzun yıllardır, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından gerek görsel gerekse yazılı medyada dile getirilen önlemler alınmadığı için, bu yaz da çocuklarımızın hayatından endişe duyduğumuzu kamuoyuyla paylaşmak isteriz. Bu konuda, EMO tarafından 31 Mayıs 2005 tarihinde ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan ve ilgili bakanlığa gönderilen Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği aradan geçen 20 yıla rağmen yayımlanmamıştır. Odamız geçtiğimiz aylarda başlayan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği revizyon çalışmalarında da uluslararası standartlara uygun değişikliklerin yapılması için görüşlerini yetkililerle paylaşmaktadır. Bu konuda gerekli değişikliklerin ve iyileştirmelerin yapılması ertelenemez bir zorunluluktur.

Diğer bir sorumluluk ise yerel yönetimlere düşmektedir. Her ne kadar mevcut Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği’nde havuzlara ilişkin detaylar yer almasa da, sorunun çözümüne yönelik önlemleri almaları, özel işletmelere de aldirmaları gerekir. Elektrik çarpmalarına karşı koruma, kablolama sistemi, donanım seçimi ve montajı, priz, armatür seçimi ve ışıklandırma, elektrikli tulumbalar, elektrikli ısıtıcılar vb. tüm elektriksel donanım ve cihazların, direkt veya dolaylı temasa karşı korumalı olacak şekilde uluslararası standartlara uygun önlem alınmalıdır. Belediyeler tarafından, TS HD 60364-7-702 Binalarda Elektrik Tesisatı Bölüm 7 – Özel Tesisat veya Mahaller için Kurallar, Kısım 702 – Yüzme Havuzları ve Diğer Havuzlar standardına göre gerekli güvenlik önlemleri mutlaka alınmalı veya alınmasına yönelik uzman kuruluşlardan destek istenmelidir.

Ülkemizde yaşanan elektrik kazalarının ve elektrikten kaynaklanan yangınların tekrarlanmaması için, yönetmelik çalışmalarının söz konusu standartları da içerecek şekilde bir an önce yayımlanması ve tesisatların buna uygun olarak yapılması gerekmektedir. Mevcut yönetmeliğin yetersiz kalması sebebiyle, yaz aylarında süs havuzları başta olmak üzere tüm havuzlarda meydana gelebilecek olası can kayıplarına engel olmak için tüm yetkilileri uyarıyoruz. Süs havuzları, uluslararası standartlara uygun hâle getirilinceye kadar çocukların bu havuzlara yaklaşması engellenmeli, her ihtimale karşın tüm mevcut havuzlar kontrol edilerek, yukarıda belirttiğimiz temel tedbirlerin yerine getirilmesi sağlanmalıdır. Havuzlarda su altında çalışan elektrik tesisatı acilen denetlenmeli ve periyodik kontrol kapsamına alınmalıdır. Yeni yapılacak veya yenilenecek süs havuzları için ise yönetmelik hükümleri yeterli kabul edilmeyerek, ilgili uluslararası standartlara uygunluk sağlanmalıdır.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
22 Nisan 2025

Elektrik Nedenli Orman Yangınları İçin ÖNLEM ÇAĞRISI

Ülkemizde yaz aylarının gelmesiyle birlikte orman yangınları da artmakta, milli servet niteliğindeki ormanlarımızı ihmal nedenli olarak kaybetmekteyiz. Yangınların bir kısmı mangal ateşi, sigara izmariti, cam kırıkları nedenli olmasına karşın birçok orman yangınında görüldüğü gibi elektrik şebekesinden kaynaklı da olmaktadır.

2024 yılı Haziran ayında Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde başlayan ve tüm bölgeye yayılan yangında 17 yurttaşımız kaybedilmiş, facianın “anız” yangınından kaynaklandığı iddia edilse de savcılık tarafından hazırlanan ön raporda yangının “elektrik” kaynaklı olduğunun belirlendiği anlaşılmıştır. Ayrıca Odamızın bölgede yaptığı incelemede, havai hat izolatörlerinin kırık olduğu gibi dağıtım şebekesi sorunlarının olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde geçtiğimiz yıllarda Ege Bölgesi'nde yaşanan orman yangınlarının bir kısmının da elektrik kaynaklı olduğu yapılan araştırmalar sonucu belirlenmiştir.

Ülkemizde elektrik şebekesinden kaynaklı orman yangınlarının son bulması, gerekli önlemlerin alınması için ilgili kurum ve kuruluşlara çağrıda bulunuyoruz.

Elektrik Hatları Kontrol Edilsin

Elektrik dağıtım şirketleri tarafından ormanlık bölgelerde yer alan elektrik hatları yaz mevsimi öncesi ve mevsim boyunca sürekli kontrol edilmeli, hatlarda tekniğine uygun yapılmamış ya da gevşek ekler ve bağlantılar, kırık izolatörler, uygun olmayan YG sigortalar düzeltilmeli, topraklama sisteminin işlerliği ve yönetmeliğe uygunluğu kontrol edilmeli, elektriksel koruma önlemleri kontrol edilmeli, elektrik direk diplerinin temizliği ve hat güzergâhındaki ağaçların bakımı gerçekleştirilmeli, özet olarak nakil hatlarının ve trafoların bulunduğu bölgelerde temizlik çalışmaları yürütülmelidir.

Orman Genel Müdürlüğü tarafından orman içinde yer alan tüm elektrik hattı güzergâhındaki ağaçların bakımı ve budanması yapıldığı takip edilmeli, dalların iletim hatlarına temasına izin verilmemelidir.

Ayrıca sorumlu kurumlarca ormanlık bölgelerde elektriksel ark risk analizleri ile yangın risk analizi yapılarak elektrik tesisleri ile ilgili tasarım ve uygulamada gerekli önlemler alınmalıdır.

Yangınlara neden olan kamu malı elektrik dağıtım hatları, özelleştirmelerden sonra özel dağıtım şirketleri tarafından işletilmekte ve bakımları yapılmaktadır. Bakım ve onarım çalışmaları, daha fazla kâr elde etmek amacıyla taşeron firmalara ihale edilmektedir. Teknik kapasitesi ve yetisi azalan dağıtım şirketlerinin yerine getirmedeği her hizmetin ölümlü kazalara yol açabileceği, orman gibi milli servetimizin de kaybına neden olabileceği unutulmamalıdır.

Özelleştirme Israrını Bitirin

Öte yandan yangınların büyümeden en kısa sürede söndürülmesi için teknik hazırlık yapılmalıdır. Yangınlar, yanacak ağaç kalmadığı için değil, zamanında müdahale edilerek söndürülmelidir. Günümüzde yangınların büyümeden tespit edilebileceği sensörler ve kameraların da yer aldığı, görüntü işleme ve yapay zekâ yazılımlarının yer aldığı sistemler kullanılmalı, müdahale ekipmanlarının yanı sıra yangın algılama ve erken uyarı sistemlerine de yatırım yapılmalıdır.

Bir yandan dağıtım şebekesinin özelleştirilmesinin yarattığı sorunlarla boğuşurken, bir yandan da TEİAŞ'ın özelleştirilmesine yönelik çalışmalar ısrarla sürdürülmektedir. Özelleştirme İdaresi'ne verilen süreler defalarca uzatılmış, son olarak 27 Aralık 2024 tarihli ve 9326 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla hazırlık işlemleri için 31 Aralık 2026'ya kadar süre uzatılmıştır. Elektrik şebekesinin omurgası olan iletim şebekesini işleten TEİAŞ'ın özelleştirilmesi halinde, yalnızca arz güvenliği riske atılmayacak, bununla birlikte iletim şebekesinin bakımlarının aksamasına ve orman yangınları başta olmak üzere doğrudan can ve mal güvenliği riskleri oluşmasına neden olacaktır. Yazın yangın, kışın kar yağışıyla birlikte yaygın elektrik kesintileriyle can kaybına yol açan bu yıpratıcı sarmaldan çıkış için kesin çözüm; elektrik dağıtım şebekesinin kamulaştırılması, gerekli teknik personelin istihdam edilmesi, yatırımların yapılması ve alanın merkezi bir plan ve kamusal anlayışla yeniden yapılandırılması olacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
16 Mayıs 2025

Kamu Denetimi Bitiyor, Doğa Sermayeye Teslim ENERJİ BAHANESİYLE “SÜPER” TALAN

AKP milletvekilleri tarafından 19 Haziran 2025 tarihinde TBMM’ye, 2/3159 esas numaralı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” sunuldu. Kamuoyunda “süper izin teklifi” olarak bilinen bu düzenleme, komisyondan jet hızıyla geçirilmiş ve rekor bir hızla Meclis genel kurulunda görüşülmek üzere bugün gündeme alınmıştır. Doğrudan doğruya bir talan ve gasp düzenlemesi niteliğindeki bu teklif, kamuoyunda tartışılmadan kanunlaştırılmak istenmektedir.

Tek bir “torba” teklifle maden, zeytincilik, mera, orman ve çevre kanunlarıyla enerji piyasası düzenlemeleri hükümsüz kılınarak, ekonomik ve toplumsal zararlar pahasına maden ve enerji şirketlerinin yararına düzenleme yapılmak istenmektedir. Kapalı kapılar ardında geliştirilen bu teklif için meslek örgütlerinden, bilim insanlarından ve yurttaşlardan görüş alınmamış, sermayenin talepleri doğrultusunda Anayasa’nın eşitlik ve katılımcılık ilkeleri yok sayılmıştır.

ÇED süreçlerini etkisizleştiren, başta yerel yönetimler olmak üzere kamunun denetleyici fonksiyonlarını budayan, izin süreçlerini otomatikleştiren ve kimi durumlarda başvuru yapılmasına bile gerek duymayan bu teklif, açıkça kamu yararına aykırıdır. Orman, mera ve zeytinlik alanlarda maden ve elektrik santral projelerinin önünü açan bu teklif, denetleme görevi olan kurumların görüş verme süresini kısaltmakta, süre içinde yanıt verilmezse görüş otomatik olarak “olumlu” kabul edilmektedir. Neredeyse bildirimde bulunmanın yeterli sayılacağı bu düzenleme, sermayeyi “izin” alma zahmetinden bile kurtarmaktadır.

Kurulu Gücümüz Yeterli

Teklifin genel gerekçesinde, yıllık yüzde 3,5-4 oranında artan bir enerji ihtiyacı olduğu iddia edilerek, arz güvenliğini sağlamak için yeni yatırımların kolaylaştırılması gerektiği ifade edilmektedir. Oysa ülkemizin kurulu gücü, uzun yıllar ihtiyacımızı karşılayacak niteliktedir. Mayıs 2025 itibarıyla 118.721 MW kurulu gücümüz bulunmaktadır. Diğer yandan, anlık maksimum puant yük 58.172 MW’dır. TEİAŞ’ın halka açık verilerine göre, ülkemizin enerji santrallerinin ortalama emre amadelik oranı yüzde 55 ile 60 arasındadır. Bu gerçek göz önünde bulundurulduğunda, mevcut kurulu gücümüz puant yükü rahatlıkla karşılamaktadır. Ülkenin enerji ihtiyacı gerekçe gösterilerek zeytinliklere, mera ve ormanlara dönük büyük bir talan anlamına gelecek bu tasarının hiçbir mantığı bulunmamaktadır.

Uluslararası sermaye ve enerji tekellerinin taleplerini karşılamaya yönelik bir hazırlık niteliğindeki bu teklif, yalnızca yenilenebilir enerji kaynaklarının faaliyetine ilişkin izin alma sürelerini kısaltmakla kalmaz, aynı zamanda doğa talanını büyütme riski yaratır. Uluslararası sermayenin enerji alanını öncelikli yatırım alanı olarak gördüğü ve bu nedenle her

türlü kamusal denetimin ortadan kaldırılmak istendiği bilinmektedir. Karadeniz Bölgesi’nde HES’lerin yol açtığı çevre tahribatı, bu kez ülke genelinde güneş ve rüzgâr santrali yatırımlarıyla oluşma riski taşımaktadır. Ormanların, meraların, su kaynaklarının ve yöre halkının nasıl etkileneceğine bakılmaksızın yatırımların “hızla” hayata geçirilmesi, yaşam alanlarında yeni kaoslara neden olacaktır.

Tekliften Kaçak Santrallara İmar Affı Çıktı

Kanun teklifiyle, yenilenebilir enerji tesislerinin imar planları ve yapı ruhsatı işlemlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılabilmemesine olanak tanınırken, yapı ruhsatı veya izin belgesi olmadan işletmeye alınmış elektrik üretim tesisleri için “imar affı” getiriliyor. Statik uygunluk raporu ve fenni mesuliyet belgesi ile Bakanlık tarafından Üretim Tesisi Uygunluk Belgesi veriliyor, önceki idari cezalar ve yargı süreçleri iptal ediliyor. Ayrıca, YEKA kapsamında mera tahsis için ÇED raporu şartı kaldırılırken, ormanlık alanlarda ölçüm veya sondaj için önlisans veya üretim lisansı şartı aranmamasına hükmediliyor. Bunun yanı sıra, teklifle EPDK’ya 2030 sonuna kadar acele kamulaştırma kararı alma yetkisi veriliyor. Bu yetki, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı önlisans veya üretim lisansı bulunan tesisler için özel mülkiyete konu taşınmazların temini amaçlıyor. Bu durum, çoğunlukla santral kurulumu veya enerji nakil hatları için yöre halkının tarımsal üretim amaçlı kullandığı arazilerin şirketlere tahsis edilmesine yol açacaktır.

Kamudaki izin süreçlerini kısaltma ve bürokrasiyi azaltma gibi söylemlerle TBMM’den geçirilmeye çalışılan bu teklif, yalnızca yeni yatırımları kolaylaştırmakla yetinmemekte, gerekli izinler alınmadan hayata geçirilen santralleri bile yasallaştırmaktadır. Süper izin teklifi olarak bilinen bu düzenleme ile geciken izin süreçlerinin hızlandırılması istenseydi, söz konusu kamu kurumlarının güçlendirilmesi öngörülürdü. Tersine, yatırımcı şirketin “beklediği hızla” ulaşamayan kamu kuruluşunun vereceği “izin” ortadan kaldırılmaktadır.

Teklifin özü, sermayenin istediği yerde ve istediği koşullarda yatırım yapmasına olanak sağlamak, ülke kaynaklarını uluslararası tekelere ve yerli işbirlikçilerine “süper bir hızla” aktarmaktır. Oysa enerji alanında kronikleşen sorunların çözümü, etkin bir kamu denetiminin sağlanması ve alanın kamu yararına yeniden şekillendirilmesinden geçmektedir. Pahalı enerjinin enflasyon ve ekonomi üzerindeki yükünü düşürmek için üretimden dağıtımına kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekelini yeniden kurulmalıdır. Kamu kaynağı olan doğal zenginliklerin sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre transfer edilmesinin aracı haline dönüşen EPDK kapatılarak, yerine kamulaştırma işlemlerini yürütecek bir Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı kurulmalıdır.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
24 Haziran 2025

ODAMIZ Yurttaşın Can ve Mal Güceniğinin TEMİNATIDIR

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) kurulduğu 1954 yılından bu yana mesleğin kamu yararına yürütülebilmesi için mücadele etmektedir. Örgütümüz, her çalışma döneminde onlarca ulusal ve yerel ölçekte bilimsel ve teknik etkinlik düzenlerken; bir yandan da meslek alanlarındaki gelişmeleri değerlendirerek ilgili kurum ve kuruluşları uyarmakta, mesleğin uluslararası standartlarda yürütülmesi için gayret göstermektedir.

Meslek içi eğitimler ve bilimsel etkinliklerle üyelerimizin, dolayısıyla ülkemizin mühendislik birikimini artırmaya çalışırken; aynı zamanda bilim ve teknolojinin halkımızın yararına kullanılmasını sağlamak için mücadele ediyoruz. Geleceğin mühendisliğini geliştirmeye çalışırken; toplumun genel yararını ve üyelerimizin mesleki hak ve sorumluluklarını birlikte korumaya çaba gösteriyoruz.

TMMOB'a bağlı diğer meslek odaları gibi EMO da merkezi ve yerel yönetimlerle meslek alanlarına giren konularda iş birlikleri geliştirmekte; raporları ve uyarılarıyla hatalı uygulamaların düzeltilmesine katkı sağlamaktadır. Kalkınma, sağlıklı ekonomik büyüme ve kentleşme için çaba sarf eden örgütümüz; rant ve betonlaşmaya dayalı politikaları benimseyen, yalnızca bir sonraki seçimi kazanmaya odaklanan kimi politikacılar tarafından sık sık "engel" olarak tanımlanmaktadır. Benzer şekilde, meslek alanlarımızda faaliyet gösteren kurum, kuruluş hatta bazı şirketler de çeşitli birimlerimizin çalışmalarından rahatsızlık duymaktadır.

Şüphesiz, Kocaeli, Bolu, Düzce ve Sakarya illeri için meslek alanlarında faaliyet gösteren önemli şirketlerden biri olan Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. (SEDAŞ), onlarca meslektaşımızın çalıştığı; ayrıca meslektaşlarımızın önemli bir kısmı için hem onay hem de kabul makamı görevini üstlenen bir kurumdur. Özel bir şirket olmasına rağmen bölgedeki elektrik dağıtım şebekesini işleten bu kuruluş, kuşkusuz kamu hizmeti sunmaktadır. Özelleştirme ihalesi sonucunda aldığı şebekeyi görev süresi sonunda, günün teknolojisine uygun olarak geliştirip yeniden kamuya devredecektir. Yurttaşlara verilen kamu hizmetinin kalitesinin güvence altına alınması; can ve mal güvenliğinin sağlanması ortak sorumluluğumuzdur.

Odamızın tüm birimleri, belediyeler ve elektrik dağıtım şirketleri gibi alandaki paydaşlarıyla birlikte faaliyetlerini sürdürmektedir. Tüm şubelerimiz ve temsilciliklerimiz, uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesi için mesleğin gereklerini objektif kriterler doğrultusunda yerine getirmektedir.

Odamız ve şubelerimiz, tüm çalışmalarını uzun erimli, geniş katılımlı tartışmalar ve karar alma süreçleri sonunda hayata geçirmektedir. En basit faaliyetimiz bile şube komisyonlarında yer alan yüzlerce meslektaşımızın görüş ve önerileriyle şekillenmekte; yine onların katkı ve emeğiyle uygulanmaktadır. Bugün Kocaeli'nde gerçekleştirdiğimiz koordinasyon kurulu toplantısı gibi, ülke genelinde uzman meslektaşlarımızın katılımıyla düzenlenen toplantılarda farklı uygulamalar ve sorunlar değerlendirilerek çözüm önerileri geliştirilmektedir. Örgütümüzün her kademesinde görev yapan sözcülerimiz, bu kolektif çalışmanın sonuçlarını kamuoyuna aktarmaktadır.

Tüm elektrik dağıtım şirketleri gibi SEDAŞ da meslektaşlarımızın ortak sesini dillendiren temsilcilerimize kulak vermek zorundadır. Normal şartlarda, yapılan uyarıları değerlendirerek sorunlu alanlar için ortak çalışma grupları kurmalı ve EMO'nun gönüllü katkısını almalıdır. Tesis yangınları, trafo patlamaları, hat kopmaları, elektrik kesintileri ve can kayıpları gibi vakaların azaltılması ancak iş birliğine açık bir yönetim anlayışıyla mümkündür. SEDAŞ Yöneticilerini, Şubemizi ve temsilcilerini hiçe sayan, randevu taleplerini görmezden gelen, kamu adına denetim görevini yaparak, toplumu ve meslektaşlarımızı bilgilendiren eleştiri ve açıklamalarından rahatsızlık duyan yanlış tavırlarından bir an evvel vazgeçmeye davet ediyoruz. Buradan tüm kamuoyuna bir kere daha ifade etmek isteriz ki, Odamız tüm birimleriyle kamusal denetim ve eleştiri görevini yerine getiren Kocaeli Şube Başkanımız Sayın Gökmen Hasağbe' nin yanındadır.

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem 3. Koordinasyon Kurulu
05 Temmuz 2025

YANGIN GÜVENLİĞİ DENETİM SİSTEMİ ALARM VERİYOR!

Yangınların Önlenmesi Ve Yapı Güvenliği İçin Kamu Adına Denetim Sağlanmalıdır!

Altı gün önce 12.07.2025 tarihinde Ankara'nın Çankaya İlçesi Alacaatlı Mahallesi'nde bulunan bir sitedeki 26 katlı apartmanda yangın çıkması sonucu 3,5 aylık bir bebeğin de bulunduğu üç yurttaşımız hayatını kaybetti. Bir süre önce de 06.06.2025 tarihinde Diyarbakır Merkez Kayapınar İlçesi Fırat Mahallesi 566. Sokak'taki apartmanda çıkan yangında üçü çocuk dört yurttaşımız hayatını kaybetti. 21.01.2025 tarihinde ise Kartalkaya Grand Kartal Otel yangınında 36 çocuk, 78 yurttaşımız hayatını kaybetti. Tüm yangınlarda kaybettiğimiz yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Binalarda yangın güvenliği, can ve mal kaybını önlemek açısından kritik bir konudur. Proje aşamasından başlayarak yapım sürecinde ve malzeme seçiminde yangın güvenliği önlemlerinin doğru şekilde uygulanmasını gerektirmektedir. Yangın güvenliği açısından öncelikle yapılması gereken şey, pasif ve aktif önlemler olarak insanların binadan tahliyesini güvenli olarak sağlamaktır. Bu önlemler; binada kullanım sınıfına bağlı olarak, Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik'te belirtilen kaçış yollarının ve kaçış merdivenlerinin bulunması; yangın ve yapı malzemeleri yönetmeliklerinin belirttiği uyumlaştırılmış standartlara uygun yangıncılık sınıfları ile yangın dayanım (direnc) ve performans süreleri dikkate alınarak uygun yapı malzemelerinin kullanılması, tesisat saftlarını da kapsayan yangın bölmelerinin (kompartmanlar) oluşturulması, algılama ve uyarı sistemlerinin kurulması, uygun tipte söndürme, basınçlandırma ve/veya havalandırma ve duman tahliyesi sistemlerinin tasarlanıp tesis edilmesidir.

Kamuoyuna yansıyan yangınların hayati düzeylere varacak şekilde zarar verme nedeninin, mevzuatta belirtilen ve zorunlu olan gerekliliklere uyulmaması ve konutlarda bakım ve işletme süreçlerine ilişkin düzenleme eksikliği olduğu görülmektedir.

Yangınlar sonrası ortaya çıkan bu aykırılıklar; yapı üretim sürecinde inşaat ve izin aşamalarında mevzuatla getirilmiş olan düzenlemelerin uygulanması ve denetiminden sicil durum sorumlu olan; yapı ruhsatı ve iskân vermeye yetkili idarenin, yapı sahiplerinin, tasarım ve uygulamada görevli mimar ve mühendisler ile uygulayıcı yüklenici ve imalatçıların, yapı yapılmasında ve kullanımında görev alan müşavir, danışman, proje kontrol, yapı denetim

sorumlularının görevli ve yetkili oldukları alanlarda ülkemizde kamu adına denetim sürecinin sorunlu olduğunun ve işlemediğinin açık göstergesidir. Ayrıca özellikle siteler ve yüksek katlı binaların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca teftiş edilmemesi ayrı bir eksikliktir.

Yapı Üretim Sürecinde Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Yapı üretim ve denetiminden kullanıma ve işletmeye tüm süreç boyunca kamucu bir anlayış ve bütüncül bir bakışla düzenlenmeli; süreçte yer alan tüm idarelerin, kurum ve kuruluşların, meslek mensuplarının, yüklenici ve imalatçıların, malik ve kullanıcıların yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde tanımlanmalıdır.

Müteahhit ve şantiye şefi dahil işveren temsilcileri üretim sürecinin bütününden; vasıflı, işinin erbabı elemanlarla çalışma, doğru malzeme ve yöntemlerin kullanılması ve işin tekniğine uygun düzgün yapılmasından sorumludur.

Mühendislik ve Mimarlık eğitimi yaşam boyu öğrenmeyi gerektirir. Bilgiler zamana ve teknolojilere paralel olarak geliştiği için tasarımcı, denetçi ve uygulayıcı olan Mühendisler ve Mimarlar etkili ve yetkin olmak veya yetkin kalmak için yeni bilgi ve deneyimlerle sürekli gelişme içinde olmalıdır.

Mühendisler ve Mimarlar, diğer alanlarda olduğu gibi yapı denetim sisteminde de tasarım ve uygulamadan sorumludur. Projelerin ve uygulamaların; İlgili Yasa, Yönetmelik, Standard ve Şartnamelere uyguladığını denetlemek için yeterli niteliğe sahip olunmalıdır. Lisans eğitimi sonrasında, Denetçi Mühendis ve Mimarların herhangi bir eğitim almadan sağlıklı bir şekilde bu bilgilere sahip olması mümkün görülmemektedir. Odalarımız tarafından verilen ve denetçi Mühendis ve Mimarlar için elzem olduğunu düşündüğümüz meslek içi eğitimler; gelişen ve değişen teknik bilgi ve ilkeler ile ilgili yasal mevzuatlarla güncellenmektedir.

Tasarım, Odaları tarafından eğitilip belgelendirilmiş mühendis ve mimarlar eliyle yapılmalı, yetkili olup olmadıkları Odaları tarafından teyit edilmeli; 2012'de yapılan değişiklik geri alınarak Sicil Durum Belgesi istenmesi uygulaması kamu adına yapılan binalar da dahil olmak üzere tekrar geçerli olmalıdır.

13 Temmuz 2001 tarihinde ilgili kurumlardan, üniversitelerden ve meslek odalarından görüş alınmadan hazırlanarak yürürlüğe konulan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun`da, mesleki yeterliliğin meslek odası tarafından değerlendirilmesi kriteri yok sayılmış, meslektaşlarımızın Odaları ile bağları kopartılmış; yetersiz ölçütlerle Bakanlık tarafından yetkinlik aranmadan denetçi belgesi verilmesi uygulamasına geçilmiştir. Bu mevzuat ile meslektaşlarımıza tasarımın kontrol ve uygunluğunun onayı, imalat ve montajların tasarıma uygunluğu, test ve kabul işlemlerinde onay yetkisi verilmiştir. Bu kadar yetki ve sorumluluk verilen mühendis ve mimarların vasıflandırma süreçleri ise sorunludur.

Bu doğrultuda yapı denetiminde görev alan Mühendis ve Mimarların 595 sayılı Yapı Denetim Kararnamesi`nde olduğu gibi bağlı olduğu meslek odasından ilgili meslek içi eğitim alınması ve belge verilmesi uygulamasının zorunlu hale getirilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, can güvenliği ve kamu sağlığı açısından önem arz etmektedir.

Can ve mal güvenliği ile konforun sağlanması için konutlarda, özellikle yüksek katlı yapılarda ve sitelerde teknik ekipmanın (ısıtma, sıhhi, yangın önleme, söndürme, duman tahliye, algılama ve uyarı vb. tesisatları, asansör vb.) çalışır halde olması ve ihtiyaç halinde devreye girmesi gerekmektedir. Bunun için ekipmanların teknik şartnamelere uygun olarak bakım ve kontrolünün yapılması şarttır. Bina/site yöneticileri teknik ekipmanların bakım, kontrol ve işletmesini yaptırmakla sorumludur. Fakat bu konuda düzenlemeler yeterli değildir.

Yine 3 Nisan 2012`de yürürlüğe giren “Bürokrasinin Azaltılması ve İşlemlerin Basitleştirilmesine Yönelik Başbakanlık, Bakanlıklar, Bazı Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ve Üniversitelere Ait 84 Adet Yönetmelik” kapsamında; Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği`nde ve Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik`te vb. ardı ardına yapılan değişiklikler ile yapı ruhsat aşamasında ruhsat vermeye yetkili merciler haricinde, üçüncü taraf denetimi özelliği taşıyan yangın projelerinde itfaiye görüşünün alınması ve meslektaşlarımızın bazı mesleki ve özlük hakları devre dışı bırakılmıştır. Yaşanan yangın olayları sahada tespit edilen uygunsuzluklardan da anlaşılacağı üzere; projelerde yeniden itfaiye görüşünün alınması ve meslektaşlarımızın mesleki ve özlük haklarını iade edecek düzenlemelerin acilen yapılması elzemdir.

Bu doğrultuda:

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı`nı;

Yapı Üretim süreci ve işletmesinin her aşamasında Odaları sürece dahil ederek tasarım ve denetimin Odaları tarafından eğitilip belgelendirilmiş Mühendis ve Mimarlar eliyle yapılmasını sağlamaya,

yapı denetim ve yapı kullanma izni belgesi alımında itfaiye görüşünün alınmasını sağlayacak yasal düzenlemeyi yapmaya,

Yapı denetim kuruluşlarını denetim faaliyetlerini mevzuata uygun şekilde yapmaya,

İlgili pasif mimari düzenlemeler ve aktif sistem söndürme; duman tahliye, duman kontrolü, algılama ve uyarı sistemleri gibi düzenleme ve ekipmanlarının her durumda emre amade ve çalışır halde tutulmasını sağlamak zorunludur. Bu nedenle bakım ve periyodik muayenelerin ilgili standartlara ve ilgili çalıştırma yönergelerine uygun bir plan dahilinde ve periyotlarda asansör mevzuatında olduğu gibi yapılması gerekmektedir. Bu kontroller işçi çalıştıran yerlerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı mevzuatı kapsamında yapılmakla birlikte, asansör kontrollerine benzer bir merkezi takip sistemine sahip değildir. Bu hususlar dikkate alınarak bütün özellikli binaları kapsayan merkezi takip sistemine sahip bir mekanizma oluşturulmalıdır. Bu amaçla, yangından korunma önlem ve sistemleri ile ilgil ekipmanlar başta tüm elektrik, elektronik, mekanik tesisat ve ekipmanların işletme ve bakımı için ilgili meslek odaları ile koordineli bir şekilde “Korunma İşletme ve Bakım Yönetmelik`leri ve bu konuda üçüncü taraf denetimi sağlamaya yönelik “Periyodik Muayene Yönetmelik`leri hazırlamaya,

- Müteahhit ve vekillerini sorumlu davranmaya, işlerin tekniklerine uygun işlemler yaptırmaya, işin niteliğine uygun vasıflı insanlarla çalışmaya,

- Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni vermeye yetkili kuruluşları, denetim faaliyetlerini konusunda eğitilmiş yetkin görevliler eli ile mevzuata uygun şekilde yapmaya,

- Mimar ve Mühendis meslektaşlarımızı TM-MOB Mesleki Davranış İlkeleri`ne uyarak meslek onurunu koruyacak şekilde davranmaya davet ediyoruz.

Denetim kamusal bir görevdir ve konu kamucu bir anlayışla halkın can ve mal güvenliğini önceleyecek şekilde yeniden düzenlenmelidir. İnsanların can ve mal güvenliği piyasanın insafsızlığına bırakılamaz.

TMMOB Elektrik, İnşaat, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odaları olarak meslek alanlarımızın düzenlenmesi ve sürdürülmesi sürecinde her türlü desteğe ve görev almaya hazır olduğumuzu bir kez daha ifade ederiz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
MİMARLAR ODASI

18 Temmuz 2025

NÜKLEER KARŞITI PLATFORM: Hiroşima Katliamının 80. Yıl Dönümünde, NÜKLEER TEHLİKESİZ BİR GELECEK İÇİN HEP BİRLİKTE!

İnsan hakları, katliamlar ve savaş suçları bağlamında sicili bozuk ABD barbarlığının, Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atmasının 80. yıl dönümündeyiz. İkinci Dünya Paylaşım Savaşı'nın sonuna doğru, Amerika Birleşik Devletleri, emperyalist hegemonyası için, 6 Ağustos 1945 günü Hiroşima'ya attığı 4 ton ağırlığında ve 15 kiloton etkisindeki atom bombası ile en az 70.000 kişiyi öldürmüş, bir o kadar insanı da yaralamıştır. Üç gün sonra Nagazaki'ye atılan 21 kilotonluk atom bombasıyla da 74.000 kişi ölmüş ve 75.000 kişi yaralanmıştır. İlk anda yaşanan ölümler dışında yaralılarından da hayatını kaybedenler olmuş, 1945 yılı sonuna kadar toplamda yaklaşık 200.000 kişi insanlığın gördüğü bu en korkunç kitlesel imha silahıyla katledilmiştir. Bombalarla her iki şehir tamamen tahrip edilmiş, doğal çevrede yaşam olanaksız hale gelirken, radyoaktivite yıllar boyu yaşamı tehdit etmiş, hayatta kalabilen insanlardan yüz binlercesi sakatlıklar, yanıklar, sistemik hastalıklar ve kanserlerle yaşamlarını sonlandırmıştır. Böylesi bir felaketin bir daha yaşanmaması, kazanını olmayacak nükleer savaşla insanlık ve doğanın yok olmasının önlenmesi ve nükleer silahların tamamen ortadan kaldırılması hedefi için nükleer karşıtları, barışseverler, bilim insanları, aydınlar ve uzmanlar on yıllardır mücadele etmektedirler.

ABD tarafından 80 yıl önce şişesinden çıkan “nükleer cin”, 1979 yılında Three Miles Island, 1986 yılında Çernobil, 2011 yılında Fukuşima'da, güvenli olduğu iddia edilen nükleer güç santrallerinde felaketin diğer adı oldu. Ucuz, sonsuz, risksiz savlarıyla dayatılan nükleer güç santralleri, bu savların sahiplerini defalarca yanıltmasına karşın, nükleer lobilerinin ve nükleercilerin yüzü hiç kızarmadı. Nükleer karşıtlarınca uzun zamandır dile getirilen, “nükleer santraller asimetrik saldırı aracıdır, yani tehdittir” sözüne de kulak asılmadı. Ancak, emperyalizmin dünya kaynaklarına el koymak için NATO aracılığıyla yürüttüğü istikrarsızlaştırma savaşları sırasında, Zaporijya santraline geçen yıl drone saldırısı yapıldı, bu yıl ise destek ünitesi bombalandı. ABD Büyük Orta Doğu Projesi (BOP) çerçevesinde, Orta-Doğu ülkelerine uygulanan istikrarsızlaştırma operasyonlarıyla, özellikle Suriye ve Gazze'de, insanlık için utanç oluşturan katliamlar ve sosyal felaketler yaşandı. ABD tarafından desteklenen ve nükleer silahlara sahip İsrail ile İran arasındaki savaş ise, son bir yıl

içinde nükleer tehlikeyi defalarca gündeme getirdi ve bu nedenle yaşanan teknolojik savaşta onlarca insan hayatını kaybetti.

NKP ve nükleere karşı diğer kuruluşlar, bilim insanları, nükleer silahların yalnızca bazı ülkeler için değil, dünya ölçüsünde bütün ülkeler için yasaklanması gerektiğini defalarca dile getirmişlerdir. Nükleer santrallerin de, nükleer silahların öncülleri olarak, kaza veya sızıntı durumunda kontrol edilemeyen radyasyon yayımları ile insan hayatına ve doğal hayata karşı kabul edilemez olumsuz etkileri artık iyi bilinmektedir. Özellikle son bir yıldır, gerek Orta Avrupa'da Ukrayna-Rusya, gerekse Orta Doğu'da İran-İsrail arasında süren savaşta, olası bir nükleer felaketten etkilenme alanında bulunan geniş coğrafyadaki halklar, ciddi endişe ve korku yaşamaktadır. Hangi nedenle olursa olsun, hiçbir ülke siyasetçisinin halklara bu denli sorumsuzca davranma ve tehdit oluşturma hakkı yoktur. Günümüz dünyasında bir ülkenin insani gelişmişliğinin başta gelen ölçüsü, toplumunun ve yönetiminin dünya halklarına ve doğal hayata karşı gösterdiği saygıdır. Yöneticileri bu saygıyı gösteremeyen ülkeler, etik olarak gelişmiş kabul edilemez.

Nükleer silahlar, bütün dünyada, kimyasal ve biyolojik silahların yanı sıra, kitlesel kırım silahı olarak kabul edilmektedir. “Kitlesel imha silahı var” diye, gerçek dışı beyan ve iddialarla başka ülkelere “operasyon” yapanların, öncelikle kendi kitlesel kırım silahlarını imha etmeleri gerekir. Dünyanın, nükleer silahlarla yok olma tehdidinden kurtarılması, bölge ve dünya barışının sağlanması ve barış ortamının korunması için yıllar süren çabalar sonucunda, 2017 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda, Nükleer Silahların Yasaklanması Anlaşması ezici bir çoğunlukla kabul edilmiş ve 2021 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma, hükümet tarafından daha fazla vakit kaybedilmeden imzalanmalı ve TBMM gündemine alınarak onaylanmalıdır. Bölgemizi ve halkımızı tehdit eden, ülkemizdeki ABD-NATO nükleer silahları da derhal kaldırılmalıdır.

Nükleer Silahların Yasaklanması Anlaşmasını desteklemek ve bütün dünya ülkelerince kabulünü sağlamak üzere, Nükleer Silahların Tamamen Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Kampanya (ICAN – International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) tarafından oluşturulan Şehirlerin

Talebi hareketine, üye olan binlerce dünya kentinin yanında, Türkiye ve dünya kentlerine örnek olacak biçimde Fındıklı, Sinop ve Gerze Belediyeleri meclis kararlarıyla katılmışlardır. Hiroşima felaketinin yıl dönümünde, ülkemizin bütün yerel yönetimlerine, bu kampanyaya katılmaları çağrısını bir kez daha yineliyoruz.

Ülkemizde, inşaatı süren, hazırlıkları yapılan ve kararı henüz ilan edilmemesine karşın olasılığı kamuoyuna yansıyan birer, yani toplamda üç nükleer enerji santrali gündemdedir. Meclis denetiminden kaçırılarak fahiş fiyatla alım garantili anlaşma yapılan ve inşaatı süren Akkuyu santralinde üçüncü kez uzatma yapılmış, yönetim yolsuzlukları, yerli ortakların konsorsiyumdan çıkarılması, basına yansıyan iş kazaları ve son olarak çalışanların emeklerinin karşılığının ödenmemesi gibi olumsuzlukların listesi, daha santral tamamlanmadan kabarmıştır. Sinop NES için ise, Japon firmanın anlaşma yapmaktan vazgeçmesine karşın, önceki önerilen reaktör tipine göre hazırlanan ÇED raporu, şimdi tipi belirsiz bir reaktör için resmileştirilmeye çalışılmaktadır.

Gerek Orta Avrupa'da, gerekse Orta Doğuda yaşanan gerilimler ve nükleer tesislere saldırılar, nükleer santrallerin nasıl bir tehdit oluşturduğunu net bir şekilde göstermiştir. Akıl ve insanlık dışı kararlar alan ve toplumu siyaset dışı bırakan egemen sınıf yönetimlerinin sorumsuzluğuna karşı, insanlığın emekten yana örgütlü sesini daha gür ve net çıkarmaktan başka çaresi yoktur.

Hiroşima ne Nagazaki bombalarının 80. yılında, ülkemiz başta olmak üzere dünya kamuoyunu ve yöneticilerini barış ve silahsızlanma için sağduyuya ve sorumluluğa çağırıyor, kaynakların silahlanmaya değil, insanların beslenme, barınma, sağlık, eğitim, bilim, kültür, sanat gibi temel gereksinimlerine ayrılmasını, çevrenin yıkıcı etkileri yüzyıllar süren radyoaktif atıklardan korunmasını istiyoruz. Diğer yandan, nükleer santrallerin karbon-sıfır, tehlikesiz, kaynak sorunu olmadığını dile getirenlerin iddiaları tıpkı daha önceki ucuz, zorunlu, atık sorunu yok vb. iddiaları gibi asılsızdır.

İnsanlık tarihinin kara lekesi, acımasız, insanlık suçu saldırıyı bir kez daha lanetliyor, katliamda hayatını kaybedenleri saygıyla anıyor ve tüm dünyayı nükleersiz bir gelecek için ortak tavır almaya çağırıyoruz.

Nükleer tehlikesiz bir gelecek, insanlığın en doğal hakkıdır!

ABD-NATO nükleer silahları derhal ülkemizden temizlensin!

Türkiye, zaman geçirmeden Nükleer Silahların Yasaklanması Anlaşmasını imzalasın!

Nükleere İnat, Yaşasın Hayat!

NÜKLEER KARŞITI PLATFORM BİLEŞENLERİ
6 Ağustos 2025

17 AĞUSTOS: UNUTULMAYAN ACI

Bundan tam 26 yıl önce, 17 Ağustos 1999'da, Marmara Depremi yakın tarihimizin en büyük felaketlerinden biri olarak hafızalarımıza kazındı. On binlerce insanımızı yitirdiğimiz, şehirlerimizin enkaz yığınlarına döndüğü bu acı olay, bizlere bir gerçeği haykırmıştı: Deprem, coğrafyamızın kaçınılmaz bir gerçeğidir ve bu gerçeğe karşı hazırlıklı olmak zorundayız.

Ancak aradan geçen onca yıla rağmen, bu gerçeğin duyulmadığını 6 Şubat 2023'te bir kez daha gördük. Kahramanmaraş merkezli depremler, 11 ilimizi derinden sarsarak, on binlerce insanımızın yaşamına mal oldu ve büyük bir yıkıma yol açtı. Bu felaketler, yapı stoğumuzun ve afet yönetimimizin bilimden, mühendislikten ve akıldan uzak olduğunu bir kez daha acı bir şekilde gözler önüne serdi. Rant hırsı ve ihmal, ne yazık ki bilimin ve teknolojinin önüne geçti.

Felaketin büyüklüğünü doğa değil, ihmal belirler!

Depremler, doğanın kaçınılmaz bir gerçeğidir. Deprem riskini azaltmak, şehirlerimizi dirençli hale getirmek ve can kayıplarını en aza indirmek mümkündür. Bu, sadece kriz anında gösterilecek bir refleks değil, her an devam etmesi gereken, bilimsel gelişmelerle desteklenen, planlı ve kararlı bir süreçtir. Malatya, Silivri, Muğla, Sındırgı gibi her gün yeni bir deprem haberiyle tedirgin olduğumuz bu coğrafyada unutulmamalıdır ki, bir felaketin boyutlarını belirleyen doğa değil, insanların aldığı veya almadığı önlemlerdir.

Bugün, 17 Ağustos'un yıldönümünde, hayatını kaybedenleri saygıyla anıyor, yetkilileri ve tüm toplumu, bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, güvenli bir geleceğin inşası için somut adımlar atmaya davet ediyoruz.

Unutmadık, unutturmayacağız!

Elektrik Mühendisleri Odası
49. Dönem Yönetim Kurulu
17 Ağustos 2025